

Kuriais tas atsikvepia, snausdamas tarp kalvų.
O gal tu, mieste, esi kabalisto sapnas,
Skrendantis per žemę kaip vortinklis rudens pradžioj?

3

Tu esi psalmynas iš molio ir geležies,
Ir pasklidę klajoja tavo blunkančios raidės:
Moterys – lyg bandelės, vyrai – stangrūs kaip rąstai;
Žvarbios, slaptingos barzdos, pečiai lyg iškalti,
Ir akys, judrios, pailgos, kaip luotai upėj – – –
Tavo žydai prie sidabrinės silkės vėlumoje
Mušasi į krūtinę: o Dieve, nusidedam, nusidedam...
Spokso mėnulis pro langus tarytum balta akis –
Ten skarmalai boluoja sukabinėti ant virvės,
Lovose kūdikiai guli – geltoni, glitūs vikšrai,
Ir mergšių, jau pusiau nuogų, kūnai kaip lentos – – –
Rūstūs tavo žydai tarp gatvių, siaurų ir rūsčių:
Stingsta nebylios jų kaktos nei sinagogos sienos,
Ir antakiai samanoja – lyg virš tavo griuvėsių stogai.
Tu esi psalmynas, ant laukų parašytas,
Ir kaip varnas giedu tave mėnulio šviesoje,
Nes Lietuvoje saulė netekėjo niekada.

4

Liūdesys – tavo džiaugsmas, bosų gilių džiugesys
Choro dermėj, tavo tylusis pavasaris juodas.
Kalas iš mūrų medelis, iš sienų – žolė;
Iš senmedžio šliaužia apsnūdę peleniniai žiedai,
Ir kyla iš lėto nuo žemės purvinos dilgės,
Vien apmirusių sienų šaltis ir nešvara.
Bet pasitaiko nakčia, kai akmenį džioviną vėjelis:
Artėja gatve sidabruodama užsisvajojus būtybė,
Užgimus iš skaidriausios vilnies ir mėnulio spindulių –
Tai Vilija atsikėlė, miglota ir vėsi.
Ir daili, ir nuoga, su ilgom gaivinančiom rankom –
Įžengė į miestą. Išsikreipę žiūri langeliai akli,
Ir tiltukai permesti tarp bekalbių mūrų.
O niekas durų neatidarys, neiškiš galvos
Pasiteiraut, ko reikėtų persišviečiančiai grakštuolei.
Stebisi kalvos aplink ir bokštai barzdoti,
Ir tylu, ir tylu – – –

5

Tu esi Lietuvon įstatytas tamsus talismanas,
Ir žmonių pavidalai vos matos tavo gelmėj:

Tolimoj properšoj – balti, spindintys gaonai⁵,
Pastangų nugludinti kaulai – smailūs, tvirti;
Plieninio bundisto⁶ raudoni karšti marškinėliai,
Pas žilą Bergelsoną⁷ skubantis mėlynas mokinyš,
Ir jidiš kalba – ažuolo lapų vainikas
Ant šventišškai kasdienių vartų miestan.
Pilkšva jidiš – tai spindesys primerktuose languose, –
Tai aš kaip keleivis prie šulinio pakelėje
Sėdžiu ir jos šiurkščių garsų klausausi.
O gal tai kraujas taip garsiai kunkuliuoja manyje?
Aš miestas esu! Tūkstančiai durų į pasaulį,
Į apskretusią šaltą mėlynę – stogai virš stogų.
Aš – pajuodus liepsna, godžiai laižanti sienas
Ir svetur žėruojanti aštrioje litvako akyje.
Aš – pilkuma! Aš – pajuodus liepsna! Aš – miestas!

6

Ir ant senos sinagogos sustiręs vandens nešėjas
Stovi ir barzdą užvertęs skaičiuoja žvaigždes.

Vertė Alfonsas Bukontas

⁵ Gaonas – hebrajiškai „genijus“; čia – nuoroda į Vilniaus Gaono tradiciją.

⁶ Bundistas – Bundo, žydų socialistų partijos, įkurtos Vilniuje 1897 m., narys.

⁷ Dovidas Bergelsonas (1884–1952) – vienas geriausių visų laikų žydų prozininkų, jidiš literatūros klasikas.